

ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ N 1-21/26-IS/INSTBIOCH

**ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՎ ԳԻՏԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՌՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԻ
ՊԼԱՆՈՒՄԱՆ ՈՒ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ
ԴՐԱՄԱՇՆՈՐԸԻ ՁԵՎՈՎ ՏՐԱՄԱԴՐՎՈՂ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԶԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐԻ
ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՄԱՍԻՆ**

ք. Երևան

29 դեկտեմբերի 2025թ.

Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն կրթության և գիտության կոմիտեն (այսուհետ՝ Կոմիտե), ի դեմս գլխավոր քարտուղարի պարտականությունները կատարող Կարեն Բորիսի Ղարիբյանի, որը գործում է Կոմիտեի կանոնադրության հիման վրա, մի կողմից, և ՀՀ ԳԱԱ «Հ.Բունիաթյանի անվ. կենսաքիմիայի ինստիտուտ» ՊՈԱԿը (այսուհետ՝ Կազմակերպություն), ի դեմս տնօրեն (ոեկտոր) Ալվարո Ադիրեկի Անտոնյանի, որը գործում է Կազմակերպության կանոնադրության հիման վրա, մյուս կողմից (այսուհետ՝ միասին՝ Կողմեր), հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2025 թվականի փետրվարի 13-ի N 156-Ն որոշման Հավելված N 1-ով հաստատված «Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության բազային ֆինանսավորման ձևով պետական ֆինանսավորման կարգը» (այսուհետ՝ Որոշում), «Ենթակառուցվածքի պահպանում ու զարգացում» ծրագրի (այսուհետ՝ Ծրագիր) իրականացման նպատակով կնքեցին սույն պայմանագիրը (այսուհետ՝ Պայմանագիր)՝ հետևյալի մասին.

1. Պայմանագրի առարկան

- 1.1 Պայմանագրով Կոմիտեն պարտավորվում է Ծրագրի իրականացման նպատակով Կազմակերպությանը հատկացնել Հայաստանի Հանրապետության 2026 թվականի պետական բյուջեով նախատեսված 283 571 900 ՀՀ դրամ գումար, իսկ Կազմակերպությունը պարտավորվում է Ծրագիրն իրականացնել Որոշմամբ և Պայմանագրով սահմանված կարգով:
- 1.2 Պայմանագրի գնի մասին համաձայնության արձանագրությունը, իրականացվելիք գիտական հետազոտությունների (այսուհետ՝ Միջոցառումներ) ակնկալվող գիտական արդյունքները, Ծրագրի նախահաշիվը, կատարողների մասին տեղեկությունները, առաջադրանքը և օրացուցային պլանը ներկայացված են Պայմանագրի հավելվածներում:

2. Կողմերի իրավունքները և պարտավորությունները

2.1 Կոմիտեն իրավունք ունի՝

- 2.1.1 Կազմակերպությունից պահանջելու կատարել Պայմանագրի 2.4 կետով նախատեսված պարտավորությունները,
- 2.1.2 ցանկացած ժամանակ ստուգելու Կազմակերպության կողմից իրականացվող Միջոցառումների ընթացքը և որակը՝ առանց միջամտելու վերջինիս գործունեությանը,
- 2.1.3 չընդունելու իրականացված Միջոցառումները՝ իր հայեցողությամբ սահմանելով թերությունների անհատույց վերացման ողջամիտ ժամկետ,
- 2.1.4 առանց իրականացված Միջոցառումների արդյունքների դիմաց գումար տրամադրելու՝ միակողմանի լուծելու Պայմանագիրը և պահանջելու հատուցել պատճառված վնասները, եթե՝
 - 2.1.4.1 Կազմակերպությունը ժամանակին չի սկսում Ծրագրի իրականացումը, կամ Ծրագրի իրականացման ժամանակ ակնհայտ է դառնում, որ այն պատշաճ չի իրականացվելու,
 - 2.1.4.2 Կազմակերպությունը երկու և ավելի անգամ խախտել է Ծրագրով նախատեսված Միջոցառումների իրականացման ժամկետները (նախատեսված լինելու դեպքում),
 - 2.1.4.3 իրականացված Միջոցառումները չեն համապատասխանում Ծրագրով սահմանված պահանջներին,
- 2.1.5 Պայմանագիրն օրենքով կամ Պայմանագրով նախատեսված հիմքերով լուծելու դեպքում պահանջելու իրեն հանձնել անավարտ Միջոցառումների արդյունքները:

2.2 Կազմակերպությունն իրավունք ունի՝

- 2.2.1 Կոմիտեի կողմից գումարները չվճարվելու դեպքում միակողմանի լուծելու Պայմանագիրը և պահանջելու հատուցել իրեն պատճառված վնասները,
- 2.2.2 Ծրագրի կատարման համար, օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, ներգրավելու երրորդ անձանց,
- 2.2.3 Կոմիտեի գրավոր համաձայնությամբ այլ կազմակերպություններին հանձնել կատարված աշխատանքների արդյունքները:

2.3 Կոմիտեն պարտավոր է՝

- 2.3.1 Ծրագրով նախատեսված դեպքերում աջակցել Կազմակերպությանը,
- 2.3.2 ընդունել համապատասխան որոշում՝ իրականացված Միջոցառումների մասին ներկայացված տարեկան հաշվետվության վերաբերյալ,

2.4 Կազմակերպությունը պարտավոր է՝

- 2.4.1 Ծրագիրը կատարել անձամբ,
- 2.4.2 Ծրագիրը կատարել առաջադրանքին համապատասխան և դրա արդյունքը Կոմիտե հանձնել սահմանված ժամկետում,
- 2.4.3 Պայմանագրի նախահաշիվը կազմել առաջնորդվելով Հայաստանի Հանրապետության կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարի 2025 թվականի դեկտեմբերի 22-ի N 2856-Ա/2 հրամանով ձևավորված միջգերատեսչական հանձնաժողովի 2025 թվականի դեկտեմբերի 24-ի նիստի արձանագրությամբ,
- 2.4.4 Պայմանագրով նախատեսված ֆինանսական միջոցներն օգտագործել Ծրագրով և Պայմանագրով սահմանված նպատակներով ու չափաքանակներով,
- 2.4.5 կատարել Կոմիտեի կողմից բացահայտված թերությունների վերացման նպատակով տրված ցուցումները,
- 2.4.6 աշխատանքի ակնկալվող արդյունքի ստացման անհնարինության հայտնաբերման կամ աշխատանքը շարունակելու ոչ նպատակահարմարության մասին եռօրյա ժամկետում տեղեկացնել Կոմիտե,
- 2.4.7 Պայմանագրի նախահաշվում ֆինանսական ցուցանիշներից շեղումների դեպքում Կոմիտե ներկայացնել հիմնավորում,
- 2.4.8 իրականացնել Ծրագրի շրջանակներում Կոմիտեի կողմից տրամադրված գումարների՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված հաշվապահական հաշվառում,
- 2.4.9 Ծրագրի ավարտից հետո Կոմիտե ներկայացնել Միջոցառումների իրականացման մասին տարեկան (ամփոփիչ) հաշվետվություն,
- 2.4.10 Պայմանագրի գործողության ընթացքում ապահովել Ծրագրի իրականացմանը վերաբերող փաստաթղթերին ծանոթանալու Կոմիտեի հնարավորությունը,
- 2.4.11 Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ ապրանքները, աշխատանքները և ծառայությունները ձեռք բերել «Գնումների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով՝ պետության կարիքների համար կատարվող գնումների կանոններին համապատասխան,
- 2.4.12 Պայմանագրով նախատեսված Միջոցառումների իրականացման արդյունքում առաջացած տնտեսումները/խնայողությունները վերադարձնել Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե՝ ոչ ուշ, քան մինչև 2027 թվականի հունվարի 24-ը:

3. Պայմանագրի գինը

Պայմանագրի գինը կազմում է 283 571 900 ՀՀ դրամ:

4. Մշտադիտարկում

- 4.1 Կոմիտեն ցանկացած ժամանակ կարող է իրականացնել մշտադիտարկում՝ ուսումնասիրելով Ծրագրին առնչվող փաստաթղթեր և նյութեր:
- 4.2 Մշտադիտարկումն իրականացվում է համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարի 20.05.2020 թվականի N 638-Ա/2 հրամանով հաստատված «Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի ֆինանսավորմամբ իրականացվող գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության ծրագրերի և թեմաների մշտադիտարկման կարգի»:

5. Վճարման կարգը և ժամկետները

- 5.1 Կոմիտեն Պայմանագրի գինը վճարում է Պայմանագրում նշված Կազմակերպության հաշվարկային հաշվին փոխանցելու միջոցով, որն ըստ եռամսյակների բաշխվում է հետևյալ կերպ. բյուջետային տարվա 1-ին եռամսյակում՝ 20 տոկոս, 2-րդ եռամսյակում՝ 25 տոկոս, 3-րդ եռամսյակում՝ 25 տոկոս, 4-րդ եռամսյակում՝ 30 տոկոս:

6. Կողմերի պատասխանատվությունը

Կողմերը Պայմանագրով սահմանված պարտավորությունները չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու համար կրում են պատասխանատվություն՝ ՀՀ գործող օրենսդրությանը համապատասխան:

7. Պայմանագրի գործողության ժամկետը

Պայմանագիրն ուժի մեջ է մտնում Կողմերի ստորագրման պահից և գործում է մինչև բյուջետային տարվա ավարտը:

8. Անհաղթահարելի ուժի ազդեցությունը (ՖՈՐՍ-ՄԱԺՈՐ)

Պայմանագրով նախատեսված պարտավորություններն ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն չկատարելու համար Կողմերն ազատվում են պատասխանատվությունից, եթե դա եղել է անհաղթահարելի ուժի ազդեցության հետևանքով, որը ծագել է Պայմանագիրը կնքելուց հետո, և որը Կողմերը չէին կարող կանխատեսել կամ կանխարգելել: Այդպիսի իրավիճակներն են երկրաշարժը, ջրհեղեղը, հրդեհը, պատերազմը, ռազմական և արտակարգ դրության հայտարարումը, քաղաքական հուզումները, գործադուլները, հաղորդակցության միջոցների աշխատանքի դադարեցումը, պետական մարմինների ակտերը և այլն, որոնք անհնարին են դարձնում Պայմանագրով նախատեսված պարտավորությունների կատարումը: Եթե անհաղթահարելի ուժի ազդեցությունը շարունակվում է 3 ամսից ավելի, ապա Կողմերից յուրաքանչյուրն իրավունք ունի լուծելու Պայմանագիրը՝ դրա մասին նախապես տեղյակ պահելով մյուս կողմին:

9. Եզրափակիչ դրույթներ

- 9.1 Պայմանագրում կատարվող փոփոխությունները կամ լրացումներն իրավաբանական ուժ ունեն, եթե կազմված են գրավոր և ստորագրված են Կողմերի կողմից:
- 9.2 Պայմանագիրը կնքվում է երկու օրինակով, որոնք ունեն հավասար իրավաբանական ուժ: Յուրաքանչյուր կողմին տրվում է Պայմանագրի մեկ օրինակ: Պայմանագրի անբաժանելի մասն է Կազմակերպության կողմից Կոմիտե ներկայացված Ծրագրի հայտը:
- 9.3 Պայմանագրով չնախատեսված հարաբերությունները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ:

10. Կողմերի հասցեները, բանկային վավերապայմանները և ստորագրությունները

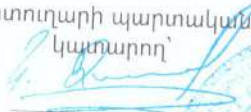
Կոմիտե

Բարձրագույն կրթության և գիտության կոմիտե

ք. Երևան, Օրբելի եղբայրների 22
Հ/հ՝ 900011033033
ՀՎՀՀ՝ 02704199

ՀՀ ՖՆ կենտրոնական գանձապետարան

Գլխավոր քարտուղարի պարտականությունները
կատարող՝

(ստորագրություն)

Կ. Տ.

Կարեն Բորիսի Ղարիբյան

Ծրագրի գիտական ղեկավար՝

(ստորագրություն)

Կազմակերպություն

ՀՀ ԳԱԱ «Հ.Բունիաթյանի անվ. կենսաֆիզիայի
ինստիտուտ» ՊՈԱԿ

0014, Երևան, Պ.Սևակի 5/1
Հ/հ՝ 900018005463

ՀՎՀՀ՝ 00009794

ՀՀ ՖՆ գործառնական վարչություն

Կազմակերպության տնօրեն (ոեկտոր)՝

(ստորագրություն)

Կ. Տ.

Ավարդ Աղիբեկի Անտոնյան

Անտոնյան Ավարդ Աղիբեկի

**ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԳՆԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹՅԱՆ**

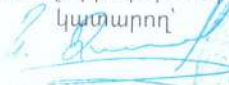
Մենք՝ ներքոստորագրյալներս, Կոմիտեի գլխավոր քարտուղարի պարտականությունները կատարող Կարեն Բորիսի Ղարիբյանը և Կազմակերպության տնօրեն (ոեկտոր) Ալվարդ Աղիբեկի Անտոնյանը, վկայում ենք, որ Կողմերը համաձայնություն են ձեռք բերել 29 դեկտեմբերի 2025թ. N 1-21/26-IS/INSTBIOCH պայմանագրի գնի վերաբերյալ՝ 283 571 900 ՀՀ դրամ գումարի չափով:

Սույն արձանագրությունը հիմք է Կողմերի միջև փոխադարձ հաշվարկների և վճարումների համար:

Կոմիտե

Գլխավոր քարտուղարի պարտականությունները

կատարող՝

(ստորագրություն)

Կ. Տ.

Կարեն Բորիսի Ղարիբյան

Կազմակերպություն

տնօրեն (ոեկտոր)՝

(ստորագրություն)

Կ. Տ.

Ալվարդ Աղիբեկի Անտոնյան

ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ
«Ենթակառուցվածքի պահպանում ու զարգացում» ծրագրի

Ակնկալվող արդյունք	Քանակ
ՄԳՇ-ում (Միջազգային գիտատեղեկատվական շտեմարան) հրապարակում՝	33
Այլ պարբերականում հրապարակում՝	10
Գրքեր, մենագրություններ՝	1
Գիտաժողովի նյութեր՝	20

Կազմակերպության տնօրեն (ռեկտոր)՝

(ստորագրություն)

Ավարդ Ազիբեկի Անտոնյան

Կազմակերպության գիտքարտուղար՝

(ստորագրություն)

Հայրապետյան Հռիփսիկ
Լյուդվիկի

Կ. Տ.

ՆԱԽԱՀԱՇԻՎ
 «Ենթակառուցվածքի պահպանում ու զարգացում» ծրագրի

«Հ դրամ»

Հ/հ	Հողվածի անվանումը	Ֆինանսավորման չափը	այդ թվում՝			
			1-ին եռամսյակ (20%)	2-րդ եռամսյակ (25%)	3-րդ եռամսյակ (25%)	4-րդ եռամսյակ (30%)
1.	աշխատավարձ՝ (ներառյալ հարկերը և այլ պարտադիր վճարները)	258 607 980	51 721 596	64 651 995	64 651 995	77 582 394
2.	տնտեսական ծախսեր՝	14 490 320	2 898 064	3 622 580	3 622 580	4 347 096
3.	այլ ծախսեր՝	10 473 600	2 094 720	2 618 400	2 618 400	3 142 080
Ընդամենը՝		283 571 900	56 714 380	70 892 975	70 892 975	85 071 570

Կազմակերպության տնօրեն (ոեկտոր)՝

 (ստորագրություն) Ավարդ Աղիբեկի Անտոնյան

Կազմակերպության գլխավոր հաշվապահ՝

 (ստորագրություն) Սերինե Հրանտի Բարսեղյան

Կ. Տ.

ՆԱԽԱՀԱՇՎԻ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՎ ԱՅԼ ԾԱԽՍԵՐ

«Պրամ

Հ/հ	Ծախսերի անվանումը	Ֆինանսավորման ծավալը
	Կոմունալ ծառայություններ, այդ թվում՝	14 490 320
1.	էլեկտրաէներգիայի ծառայություն	6 000 000
2.	գազի ծառայություն	1 600 000
3.	ջրամատակարարման ծառայություն	650 000
4.	կապի ծառայություն	400 000
5.	աղբահանություն	340 320
6.	պահնորդական ծառայություն	5 500 000
	Այլ ծախսեր, այդ թվում՝	10 473 600
1.	լաբորատոր նյութեր	480 000
2.	գիտական միջոցառումներ	500 000
3.	շենքի ընթացիկ նորոգում	7 200 000
4.	սարքեր և սարքավորումներ	500 000
5.	գրասենյակային, տնտեսական պարագաներ և նյութեր	500 000
6.	այլ ծախսեր	1 293 600

Կազմակերպության տնօրեն (ոեկտոր)՝

 (ստորագրություն) Ավարդ Աղիբեկի Անտոնյան

Կազմակերպության գլխավոր հաշվապահ՝

 (ստորագրություն) Սերինե Հրանտի Բարսեղյան

Կ. Տ.

ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔ

«Կենսաբանական ակտիվ միացությունների դերը օրգանիզմի նյութափոխանակության գործընթացում նորմայում և տարբեր ախտաբանական պայմաններում» ծրագրի

1. Աշխատանքի կատարման հիմքը՝ Հայաստանի Հանրապետության 2026 թվականի պետական բյուջե:
2. Աշխատանքի նպատակը. Ծրագրի նպատակը օրգանիզմում նյութափոխանակության հետազոտումն է նորմայում և տարբեր ախտաբանական վիճակներում: Նյարդադեգեներատիվ, քաղցկեղային, աուտոիմուն և բորբոքային հիվանդությունների հիմքում ընկած նյարդաքիմիական և կենսաքիմիական մեխանիզմների պարզաբանման նպատակով ուսումնասիրել կենսաբանորեն ակտիվ միացությունների ազդեցությունները և առաջարկել հիվանդությունների կանխարգելման, ախտորոշման, բուժման տարբեր մոտեցումներ: Նշված հետազոտություններից բացի իրականացնել կիրառական նշանակության տեխնոլոգիական մշակումներ:
3. Աշխատանքին ներկայացվող հիմնական պահանջները. Հետազոտությունները իրականացվելու են պայմանագրում բերված աշխատանքի բովանդակության, օրացուցային պլանի համաձայն:
Հիմնականում հետազոտվելու են աշխարհում լայն տարածում ունեցող և տարեցտարի ավելի մեծ մասշտաբների հասնող տարբեր ծագման և բնույթի հիվանդությունների կենսաքիմիական մեխանիզմները: Այդ նպատակով կիրառվելու են հիվանդությունների կենդանական տարբեր մոդելներ, որոնք առավելագույն մոտ կլինեն մարդկային օրգանիզմին: Բացի այդ, կլինիկաների հետ համագործակցության արդյունքում կհետազոտվեն մարդու օրգանիզմի հեղուկներում՝ արյուն, ավիշ, սինովիալ և պլևրալ հեղուկ, ինչպես նաև հյուսվածքներում ընթացող կենսաքիմիական փոփոխությունները տարբեր հիվանդությունների դեպքում, որոնք հնարավորության սահմաններում կհամեմատվեն նորմայում ընթացող գործընթացների հետ:
Աշխատանքները իրականացվելու են ժամանակակից կենսաքիմիական, հիստոքիմիական, իմունոլոգիական, մանրէաբանական մեթոդներով՝ բարձր արդյունավետության հեղուկային քրոմատոգրաֆիա, մասս-սպեկտրալ անալիզ, կլանման և ֆլուորեսցենտային սպեկտրասկոպիա, սպիտակուցների անջատման և մաքրման քրոմատոգրաֆիա և հել ֆիլտրացիա, քեմիլյումինեսցենտային անալիզ, պրոտեոմիկի մեթոդներ, վեստերն բլոտինգ, իմունաֆերմենտային անալիզ (ELISA), քաղցկեղի բջիջների ֆոտոդինամիկ թերապիա, դոկինգ անալիզ և այլն:

4. Աշխատանքի բովանդակությունը.

Դիպեպտիդիլպեպտիդազ IV (ԴՊՊIV) ֆերմենտի բնական սուբստրատներ β -ամիլոիդ պեպտիդների՝ A β (1-40) և A β (1-42) ագրեգատները Ալցհեյմերի հիվանդության (ԱՀ) պաթոլոգիական չափորոշիչ են և կարող են ներգրավված լինել ԱՀ-ի պաթոլոգիայի զարգացման մեջ: Ուսումնասիրվելու է ԱՀ-ի բուժման համար անվնաս *Anthriscus cerefolium*-ի (chervil, կնձմնձուկ) ջրային և սպիրտային թուրմերի, առանձին բաղադրիչների և եթերայուղի ազդեցությունը A β -ների ագրեգացման/դեագրեգացման գործընթացների վրա *in vitro*:

Բորբոքային գործընթացներում ադենոզինդեամինազի (ԱԴԱ) ակտիվության բարձրացումը բերում է հակաբորբոքային միացություն ադենոզինի կոնցենտրացիայի նվազմանը: ԱԴԱ-ի ակտիվության պոտենցիալ նոր արգելակիչներ բացահայտելու նպատակով ուսումնասիրվելու են ՕԴՔԳՏԿ-ում սինթեզած պիպերազինի, անիլինի, պիրիդինի, իմիդազոլի և այլ միացությունների ածանցյալների կինետիկ պարամետրերը, հակաօքսիդանտային հատկությունները և արթրիտների սինովիալ հեղուկներում գնահատվելու է ԱԴԱ-ի ակտիվության ընկճումը *ex vivo*: Արդյունքների հիման վրա իրականացվելու են դրանց և ֆերմենտի փոխազդեցության մոլեկուլային դոկինգի ուսումնասիրություններ: Ռեմատոիդ արթրիտի (ՌԱ) առաջացման և խորացման դեպքում ԱԴԱ-ն ցիտրուլինացվում է, կուտակվում ՌԱ հիվանդների սինովիալ հեղուկներում (ՍՀ): ՍՀ-ից, մարդու էրիթրոցիտներից և ցուլի թոքից մաքրած ԱԴԱ-ների նկատմամբ ստացվելու են իմունոգոլոբուլիններ: Ստուգվելու են ցիտրուլինացված ԱԴԱ-ների և IgG-ների յուրաքանչյուր տեսակի միջև խաչաձև փոխազդեցությունները: ՌԱ-ի ախտորոշման համար *in vitro* ցիտրուլինացված ԱԴԱ-ն կօգտագործվի *in vivo* ցիտրուլինացվածի փոխարեն որպես նոր հակա-ՅՅՊ ինդեքս: Որոշվելու է ԱԴԱ-ֆերմենտի և իզոֆերմենտների (ԱԴԱ1 և ԱԴԱ2) ակտիվության շեմը շաքարային դիաբետոզի հիվանդների, հղիների մոտ ըստ եռամսյակների՝ նորմալում, հորմոնալ և արյան կենսաքիմիական ցուցանիշների շեղումների դեպքում: Ստրեպտոկոկոցիներով մակաձված շաքարախտի մոդելի վրա գնահատվելու է օրգանիզմի հորմոնալ կարգավիճակից կախված LVV-հեմորֆին-3-ի և 17 β -էստրադիոլի միաժամանակյա ներարկման հակաշաքարախտային ազդեցությունը: Պարկինսոնի հիվանդությունով և այլ շարժողական խանգարումներով հիվանդներից նմուշառված արյան պլազմայում որոշվելու է կալցինեյրինի ազդանշանային ուղու որոշ բաղադրիչների մակարդակը/ակտիվությունը: Նեյրոդեգեներացիան և նեյրոբորբոքումը նվազեցնելու նպատակով հեռանկարային է ստերեոտաքսիկ եղանակով հարուցված Պարկինսոնի հիվանդության մոդելի վրա կալցինեյրինի ակտիվության ճնշումը էկզոգեն և էնդոգեն ծագման արգելակիչներով:

Դյուպոլիտրենի կոնտրակտուրան (ԴԿ) անհայտ էթիոլոգիայի ասեպտիկ բորբոքային հիվանդություն է, որի զարգացման մեխանիզմը հասկանալու համար բուժման թիրախներ գտնելու նպատակով ըստ հիվանդության ծանրության գնահատվելու են ԱԴԱ1, ԱԴԱ2 իզոֆերմենտների, ԴՊՊIV-ի, ԴՊՊII-ի և գլյուտամինազի ակտիվությունները ախտահարված հյուսվածքում:

Ախտածին մանրէների նկատմամբ բուսական ծագման դեղապատրաստուկների հակամանրէային ազդեցության հետազոտման նպատակով ուսումնասիրվելու է ճարճատուկի, վայրի սխտորի, քնախոտի, կաղշնակի ազդեցությունը որոշ ախտածին մանրէների նկատմամբ:

Որպես ինսուլտի զարգացման հիմնական մեխանիզմ՝ ուսումնասիրվելու է թրոմբոցիտների ագրեգացիայի գործընթացը: Այդ նպատակով ստեղծվել է ֆերմենտային ակտիվությունը գնահատելու համար հատուկ կենսաքիմիական հավաքածու: Դոքինգ անալիզի կիրառմամբ դիտարկվելու է տարբեր նորաստեղծ միացությունների ազդեցությունը թրոմբոցիտների ռեցեպտորների հետ: Նյութերի ազդեցությունը գնահատվելու է ագրեգացիայի պայմաններում: Հետազոտվելու է ֆոսֆոռիբոզիլաիրոֆոսֆատ 2 և քսանտինօքսիդոռեդուկտազ ֆերմենտների ակտիվությունը գլխուղեղի ուռուցքների ժամանակ հիվանդների արյան պլազմայում, ձևավոր տարրերում և քաղցկեղային հյուսվածքներում: Այս ֆերմենտների քանակական աճը, ինչպես նաև ակտիվության խթանումը վկայում է քաղցկեղի ինտենսիվ աճի մասին, ուստի դրանք կարող են ծառայել որպես թիրախային մոլեկուլներ և ախտորոշիչ մարկերներ քաղցկեղի բուժման համար: Պոլիմերացվող նյութերից ստեղծվելու են դեղերի կրիչներ, որոնք կերկարաձգեն դեղերի կյանքի տևողությունը արյան հոսքում և կբարձրացնեն դեղերի արդյունավետությունը:

Կադմիումային թունավորումով կենդանիներին ԳԱԿԹ-ից, գլուտամինից, β-ալանինից և էթանոլամին-Օ-սուլֆատից բաղկացած ամինաթթվային խառնուրդի (ԱԽ) ներարկումից հետո ուսումնասիրվելու են հեմոստազի համակարգում տեղի ունեցող փոփոխությունները: Արյան պլազմայում որոշվելու են XII և XI կոնտակտային գործոնների ակտիվությունը, ֆիբրինոգենի, ֆիբրին կայունացնող ֆակտոր XIII-ի քանակները:

Ձկների լյարդից, խոիկներից, որոշ արմատապտուղներից (բողկ, գազար, գետնախնձոր և այլն) անջատվելու և մաքրվելու են սուպերօքսիդ գեներացնող ասոցիատներ, ուսումնասիրվելու են դրանց հատկությունները և *in vivo* փորձարկվելու տարբեր պայթուցիաներով փորձարարական կենդանիների վրա:

Հետազոտվելու են S-շերտի բակտերիոցինների ու հիպոթետիկ սպիտակուցների կառուցվածքներն ու կենսաբանական հատկությունները՝ HPLC/HPLC-MS-ի և այլ մեթոդների միջոցով: Հոմոլոգ սպիտակուցների պարզաբանման համար ուսումնասիրվելու է սեքվենավորման հաջորդականությունը BLASTp ծրագրի միջոցով: Հետազոտվելու է բակտերիոցինների հակամանրէային ազդեցությունը բժշկության և սննդի տարբեր ախտածին մանրէների վրա: Ուսումնասիրվելու են նաև ՕԴՔԳՏԿ սինթեզած օրգանական միացությունների և դիպեպտիդների հակաբակտերիալ և հակասնկային հատկությունները: Տեղական հանքանյութերի՝ դիատոմիտների հենքի վրա նախատեսվում է ստեղծել ԲԱՀԲ-ում կիրառվող սորբենտներ, որոնք կօգտագործվեն պեպտիդների, սպիտակուցների և տարաբնույթ հեղուկների մաքրման համար:

Ստացվելու են կատիոնային և անիոնային պորֆիրիններով ներբեռնված շիճուկային ալբումինի նանոմասնիկներ՝ ուռուցքների նպատակային ֆոտոդինամիկ

ՕՐԱՑՈՒՑԱՅԻՆ ՊԼԱՆ

«Կենսաբանական ակտիվ միացությունների դերը օրգանիզմի նյութափոխանակության գործընթացում նորմայում և տարբեր փնտաբանական պայմաններում» ծրագրի

h/h	անվանումը	Իրականացվելիք	միջոցառման	կատարման ժամկետները
1	<i>Anthriscus cerefolium</i> դեղաբույսի Անհրաժեշտ ռեակտիվների և թույների ձեռքբերել <i>Anthriscus cerefolium</i> բույսերը, ջրային և սպիրտային թուրմերի հավաքագրում, կնձմնձուկի թուրմերի պատրաստել դրանց թուրմերը, անջատել ազդեցությունը Ալցիեմների պատրաստում: բաղադրամասերը	Համառոտ բովանդակությունը	Կատարման ենթակա գործառնությունների նկարագիրը	1-ին եռամսյակ
2	Աղենոգինդեսմինազի ցիտրուլի-Սինովիալ հեղուկից, մարդու էրիթրոցիտներից նացման դերը ռևմատոիդ և ցուլի թոքից մաքրած ԱՂԱ-ների նկատմամբ կուսումնասիրվեն երեք IgG-ների բոլորըբային արթրիտի առաջացման և ստանալ իմունոգլոբուլիններ ճագարի միացությունների առաջացումը և սպիտակազարգացման գործընթացում: իմունիզացիայի միջոցով:		Մկների մոտ առաջացրած արթրիտի մոդելում կուսումնասիրվեն երեք IgG-ների բոլորըբային ճագարի միացությունների առաջացումը և սպիտակուցների ցիտրուլինացման հնարավոր գործընթացը կասեցնելու/ճնշելու ունակությունը:	
3	Ղյուպուլիտրեն հիվանդությունով Գնահատել հիվանդ և առողջ, որպես ստուգիչ: ապոնևրոզի հյուսվածքում հյուսվածքների հոմոգենատներում ԱՂԱ1, ադենոգինդեսմինազների, դի-ԱՂԱ2, ԴՂՊ2 և ԴՂՊ4 ֆերմենտների պեպտիդիպեպտիդազների և ակտիվությունների գլուտամինազի ակտիվությունների հետազոտումը:		Ստեղծել վիճակագրորեն հավաստիություն ունեցող քանակով նմուշների հավաքածո:	
4	Նոր սինթեզած քիմիական միացությունների ազդեցությունը ԱՂԱ և ԴՂՊ4 ֆերմենտների ակտիվությունների վրա <i>ex vivo</i> :		Բացահայտել այդ միացությունների լուծելիության պայմանները:	
5	ԱՂԱ-ֆերմենտի և դրա իզոմների Աղյան նմուշների հավաքում, պլազմայի (ԱՂԱ1 և ԱՂԱ2) ակտիվության ստացում, դրանցում ԱՂԱ ֆերմենտի 2եմի որոշումը 2աքրախտով ակտիվության որոշում հիվանդների և իղիների մոտ		ԱՂԱ1 և ԱՂԱ2 իզոֆերմենտների ակտիվության որոշում ֆենոլ-նիտրոպրուսիդային գունաչափական մեթոդով, սպիտակուցի պարունակության սպեկտրոֆոտոմետրիկ չափում, կենսաքիմիական անալիզների	

6	<p>Հայաստանում տարածված որոշ ճարճատուրի հակամանրէային ազդեցությունները դեղաբույսերի՝ ճարճատուրի, ուսումնասիրման համար կլոնուրվեն գրամ վայրի սխտորի, քնախտի <i>Staphylococcus aureus</i>, մետրիկինի կարշնակի հակամանրէային նկատմամբ կայուն <i>Staphylococcus aureus</i> ազդեցությունը պաթոգեն մանրէ- (MRSA), <i>Staphylococcus epidermidis</i>, գրամ բացասական <i>Salmonella</i> sp. այխտածին մանրէները, ինչպես նաև պայմանական այխտածին-<i>Escherichia coli</i> մանրէն:</p>	<p>իրականացում բիոանալիզատորի միջոցով</p> <p>Ճարճատուրի հակամանրէային ազդեցությունը ուսումնասիրվող մանրէների վրա կիրականացվի դիֆուզիոն մեթոդով:</p>
7	<p>Ամինաթթվային խառնուրդի Մեթոդական մոդելի ազդեցությունը արյան ռեակտիվների, կենդանիների ձեռքբերում մակարդան համակարգում տեղի ունեցող փոփոխությունների վրա կադմիումով քրոնիկ թունավորման դեպքում</p>	<p>Շճ-ով քրոնիկ թունավորման մոդել ստանալու համար հարկավոր է 200-220գ արու առնետներին մեկ ամիս 0,3 մգ/կգ չափաբաժնով $GdSO_4$-ի լուծույթի ամենօրյա խմեցում, կենդանիների վիճակի ամենօրյա գնահատում:</p>
8	<p>Որոշ արմատապտուղներից և կլոնատապտուղներից անջատել սուպերօքսիդ Նոր կենդանիների օրգաններից գեներացնող սուպերօքսիդ-գեներացնող համակարգեր, մաքրել և որոշել դրանց լաբորատորիայում արտոնագրված մեթոդները, ասոցիատների իզոմերի տեսակարար քանակները, տեսակարար դիֆերենցիալ ցենտրիֆուգման, իոնափոստացում և հետազոտում անակտիվությունները, սպեկտրոֆոտոմետրիկ և խանակային աբսորբման, գել-ֆիլտրման, դեպքում սպեկտրոֆլուորիմետրիկ չափանիշները:</p>	<p>Ֆերմենտատիվ Նոր ֆերմենտատիվ համակարգերի ֆերմենտատիվ անջատման ընթացքում կօգտագործվեն լաբորատորիայում արտոնագրված մեթոդները, իոնափոստացում, գել-ֆիլտրման, ֆերմոնշակման և pH-ով ֆրակցիոնացման վակուում լիոֆիլացման, տեսակարար քանակների որոշման գործընթացները:</p>
9	<p>Ուռուցքների նպատակային ֆոտոդինամիկ թերապիայում փորձարկման նպատակով կատիոնային և անիոնային պրոֆիրիններով մեթոդ(վ) կամ ամոնիումի սուլֆատի, ք) կամ մինի նանոմանրիկների ստացում</p>	<p>Սպիտակուց-պրոֆիրին կոմպլեքսի և Կորոշվի, թե առաջարկված երկու մեթոդներից ձարկման նպատակով կատիոնային-մաքրումը կիրականացվի նստվածքի չկապակած բաղադրիչներից և անիոնային պրոֆիրիններով մեթոդ(վ) կամ ամոնիումի սուլֆատի, ք) կամ մինի նանոմանրիկների ստացում</p>
10	<p>Հակաօքսիդանտային բնույթի նյութերի դերը օրգանիզմի թուրմերի ստացման մեթոդները: նյութափոխանակության գործընթացում նորմայում և հակաօքսիդանտային բնույթը: լարդի փորձարարական ցիտոգի պայմաններում:</p>	<p>Հողվածների, թեգիսների նախապատրաստում նախորդ ժամանակահատվածում ստացված հետազոտական աշխատանքների արդյունքում և տպագրում: Ամառանտից և մակուրից ջրային, սպիրտային թուրմերի ստացում:</p>

16	<p>Կենսաակտիվ միացություններ Մոդելային կենսահամակարգերի ստացում պարունակող տարբեր լիցք լիպիդների ուլտրաձայնային մշակման և ունեցող նոր լիպոսոմային կոլագենային կամ ագարոզային հենքի սֆերիկ մոդելային համակարգերում, մակաձված նանոմասնիկների հետազոտում մոդելի պատրաստում հյուսվածքային համարժեք ռադիոթափանցելիությամբ: մեթոդական մոդելի ձևավորում, ռեակտիվներ, կենդանիներ, գրականություն</p>	<p>Գիտափորձեր. հյուսվածքային մոդելի ստացում, ռադիկալային պրոցեսների խթանում ազատ ռադիկալային պրոցեսների գրանցում, ՄԵԱ քանակական անալիզ և այլն:</p>	2-րդ եռամսյակ
17	<p>Դեպի տարբեր պայթուցիկներ Կոնյուկտիվային Կոնյուկտիվային միջոցներ ինչպիսիք են սիլիկատային ունեցող սիլիկատային նանոմասնիկներ, բվանտային կետեր և նանոմասնիկներ, կոնյուկտիվային խիտոզանի նանոմասնիկներ, կոնյուկտիվային նրանց լիցքավորման ունակությունը տարբեր դեղամիջոցներով:</p>	<p>տրանսպորտային սիլիկատային են սիլիկատային ունեցող սիլիկատային նանոմասնիկների պինթեզ և նրանց տարբեր գնահատում տարբեր դեղամիջոցների նկատմամբ:</p>	2-րդ եռամսյակ
1	<p><i>Anthriscus cerefolium</i> դեղաբույսի Կենսաբանական բաղադրամասերի անջատում և Բույսի թուրմերի կանխարգելիչ ազդեցությունը ջրային և սպիրտային թուրմերի թուրմերի պատրաստում: Ալցիեյների հիվանդության դեմ</p>	<p>անջատում և Բույսի թուրմերի կանխարգելիչ ազդեցությունը ամփոփումների ազդեցության վրա:</p>	2-րդ եռամսյակ
2	<p>Ալեքսանդրեանի ցիտոլի-Ստուգել ցիտոլի-Ստուգել և IgG-Գնահատել յուրաքանչյուր փոխազդեցության նազման դերը ռևմատոիդների յուրաքանչյուր տեսակի միջև խաչաձևարդյունքները արթոիտի առաջացման և փոխազդեցությունները: զարգացման գործընթացում:</p>	<p>և IgG-Գնահատել յուրաքանչյուր փոխազդեցության արդյունքները</p>	2-րդ եռամսյակ
3	<p>Դյուպոլիտրեն հիվանդությունով Գնահատել հիվանդ և առողջ հյուսվածքների ապոնևրոզի հյուսվածքում հոմոգենատներում ԱԴԱ1, ԱԴԱ2, ԴՊՊ2 ալբեոլիդներին ազդեցող, դի-և-ԴՊՊ4 ֆերմենտների ակտիվությունները: և գլյուտամինազի ակտիվությունների հետազոտումը:</p>	<p>հիվանդությունը հակաստիություն ունեցող քանակով նմուշների հավաքածուի ստեղծում</p>	2-րդ եռամսյակ
4	<p>Նոր սինթեզված քիմիական միացությունների ազդեցությունը ԱԴԱ և ԴՊՊ4 ֆերմենտների ակտիվությունների վրա <i>ex vivo</i>:</p>	<p>Հետազոտվելու են այդ միացությունների կինետիկ պարամետրերը, հակաօքսիդանտային հատկությունները, ինչպես նաև տարբեր արթոիտների սինովիալ խեղուկներում դրանց կողմից ԱԴԱ-ի ակտիվության ընկճումը <i>ex vivo</i>:</p>	2-րդ եռամսյակ
5	<p>ԱԴԱ-ֆերմենտի և դրա իզոմերների Արյան նմուշների հավաքում, պլազմայի (ԱԴԱ1 և ԱԴԱ2) ակտիվության ստացում, դրանցում ԱԴԱ ֆերմենտի 2ձևի որոշումը շաքարախտով ակտիվության որոշում</p>	<p>ԱԴԱ1 և ԱԴԱ2 իզոմերների ակտիվության որոշում ֆենոլ-նիտրոպարոսիտի գունաչափական մեթոդով, սպիտակուցի</p>	2-րդ եռամսյակ

հիվանդանների և հոդիների մոտ

պարունակության սպեկտրոֆոտոմետրիկ չափում, կենսաքիմիական անալիզների իրականացում բիոանալիզատորի միջոցով

Վայրի սխտորի հակամանրէային ազդեցությունը ուսումնասիրվող մանրէների վրա կիրականացվի դիֆուզիոն մեթոդով:

6 Հայաստանում տարածված որոշ Վայրի սխտորի հակամանրէային ազդեցությունը կրատմասիրվի վերը նշված դեղաբույսերի՝ ճարճատուկի, ցուլունը կալիումասիրվի և մանրէների վրա կաղձնակի հակամանրէային ազդեցությունը պաթոգեն մանրէների վրա:

7 Ամինաթթվային խառնուրդի Ատոզ արու առնետների, կադմիումի արդվ ազդեցությունը արյան ($GdSO_4$) թրոնիկ (մեկամայա) թունավորված և մակարդան համակարգում տեղի ամինաթթվային խառնուրդի ունեցող փոփոխությունների վրա (ԱԹխ) ներարկումից հետո, արյան պլազմայի կադմիումով թրոնիկ թունավոր-ստացում և կենսաքիմիական հետազոտուման դեպքում թյունների կատարում

հնտակտ, կադմիումի արդվ ($GdSO_4$) թունավորված և ԱԹխ-ի ներարկումից հետո կենդանիների արյան պլազմայում կոնտակտային գորիտների՝ XII և XI ակտիվության որոշում Լոպաչուկի մեթոդով կոտովչիկովի մոդիֆիկացիայով

8 Որոշ արմատապտուղներից և Ստանալ տարբեր պաթոլոգիաներով կենդանիների օրգաններից փորձարարական կենդանիների մոդելներ սուպերօքսիդ-գեներացնող (մասնավորապես Պարկինսոնի հիզոնների հիվանդություն (α -L) և վերոհիշյալ ստացում և հետազոտում ֆերմենտատով համակարգերի լուծույթները տարբեր ուղիներով (ներերակային, ներուղեղային և այլն) ներմուծել դրանց օրգանիզմ:

Պաթոլոգիաների մոդելների ստացում: Նոր ֆերմենտատով համակարգերի լուծույթների պատրաստում, ներարկումների իրականացում

9 Ուտուցների նպատակային ֆոտոդիենամիկ թերապիայում փորձարկման նպատակով կատիոն-մաքրում սարքեր Նախնական մաքրումից հետո կիրականացվի [սպիտակուց+պորֆիրին] կոմպլեքսի չկապված մաքրումը Սephadex-ով

Կորոշվի, թե որքան արդյունավետ կլինի [սպիտակուց+պորֆիրին] կոմպլեքսի լուծույթից մաքրումը չկապված մաքրումը Սephadex-ով պաշտարակի վրա:

10 Հակաօքսիդանտային բնույթի α -Տոկոֆերոլի ազդեցության նյութերի դերը օրգանիզմի ուսումնասիրությունը լյարդի փորձարարական գործընթացում նորմայում և լյարդի փորձարարական գիտզի պայմաններում:

Լյարդի գիտզի ժամանակ հետազոտվող ֆերմենտների ակտիվության որոշում:

11 Թրոմբոցիտների ազդեցացիայի \leq հմնական ուսումնասիրվող թիրախային Մոդելավորում

թիրախային Մոդելավորում

<p>ուսումնասիրումը ինսուլինի ֆերմենտը ֆոսֆորիլոզիլիթոֆոսֆատ սին-Ֆերմենտային ակտիվության որոշում՝ ELISA, դեպքում: Ֆոսֆորիլոզիլիթո-թազ -1-ն է (ՖՌՊՍ-1), որը կարող է սպեկտրոակտիվա Ֆոսֆատ 2 և քանտիմետրիկ հանդիսանալ ինչպես թերապիայի համար ռեբուկտազ ֆերմենտների հետա-նախատեսված մոլեկուլ, այնպես էլ գոտումը գլխուղեղի ուռուցք-ախտաբանական միավոր: Վեստերն բլոտինգի ներդրումը հիվանդների մոտ: կիրառմամբ դիտարկվելու է նաև ՖՌՊՍ-1 ասոցացված պրոտեինի դերակատարությունը:</p>	<p>Բժշկության մեջ նոր, արդյունավետ, համալիր Առեստերից հակաշաքարայնության ազդեցության ուսումնասիրում: Կենսամար-կերների բացահայտում Պարկին-հեմորֆին-էստրոգեն համատեղ հակաշաքա-բնորոշ (գլյուկոզ, գլյուկոզիլացված հեմոգլոբին, Ca2+, սոնոլ հիվանդների արյան մեջ ճարմանակվելու է «Սոմնուս» նյարդաբանական ԱՆՏ, ԱՍՏ և այլն) գնահատում: կլինիկայի հետ համատեղ ՊՀ և այլ 2արժողական խանգարումներով բուժառուների արյան մեջ նոր կենսամարկերների բացահայտման նպատակով կայքիներինի ազդանշանային ուղու որոշ բաղադրիչների մակարդակի/ակտիվության գնահատումը</p>	<p>հավաքագրված (արյուն, գլխուղեղ, գեղձ) շաքարայնի ցուցանիշների հավաքագրված (արյուն, գլխուղեղ, գեղձ) շաքարայնի ցուցանիշների համալիր Առեստերից դեղամիջոցների փորձամուշներում (արյուն, գլխուղեղ, գեղձ) շաքարայնի ցուցանիշների էնթաստամոքսային կլինիկայի հետ համատեղ հակաշաքա-բնորոշ կենսաքիմիական (գլյուկոզ, գլյուկոզիլացված հեմոգլոբին, Ca2+, ճարմանակվելու է «Սոմնուս» նյարդաբանական ԱՆՏ, ԱՍՏ և այլն) գնահատում:</p>
<p>Ցող պարունակող օրգանական Ատոջ և հիվանդ մարդկանց ծայրամասային Բջջային կուլտուրայի և բակտերիաների կամ նյութերի ազդեցությունը տարբեր արյունից ստացած լիմֆոցիտային բջջային դրանց պրոդուկտների ստացում, Բջջային կուլտուրաների վրա: Մի-կուլտուրաների վրա տարբեր հակաբիո-կուլտիկացում, ինտերլեյկինների բանակական 2արթ հակաբիոտիկայուն տիկակայուն բակտերիաների և դրանց որոշում: Նմուշների դեկայլիանացիա, բակտերիաների իմունախթանիչ պրոդուկտների ազդեցության որոշում: պրեպարատների ստացում և ներկում հատկությունների հայտնաբերում Ոսկրային նշուշների հիստոլոգիական և կենսաքիմիական հետազոտություններ</p>	<p>Կաթնաթթվային բակտերիաների Հետազոտել պրոբիոտիկների Ուսումնասիրել հայտնաբերված սպիտակուցների՝ բակտերիոցին- հակամանրէային հատկությունները կարբիտիկների հատկությունների և հատկուցվածքի հետազոտումը: հակամանրէային հատկությունները պարբիտիկների հատկությունները պարթոզները (Staphylococcus, E.coli, Candida albicans) հանդես</p>	<p>Տարբեր պաթոլոգիաների դեպքում չափաբաժինակախճություն հետազոտում</p>
<p>Հիպոթալամոսի կենսակտիվ միացությունների անջատում, Տարբեր պաթոլոգիաների դեպքում կատուցվածքի և հատկություն- կենսակտիվ միացությունների ազդեցության ներքին ուսումնասիրում մեխանիզմի ուսումնասիրում</p>	<p>Տարբեր պաթոլոգիաների դեպքում չափաբաժինակախճություն հետազոտում</p>	<p>Տարբեր պաթոլոգիաների դեպքում չափաբաժինակախճություն հետազոտում</p>
<p>Կենսակտիվ միացություններ</p>	<p>Ուսումնասիրվելու են ֆերոմոնայինները</p>	<p>Տարբեր պաթոլոգիաների դեպքում չափաբաժինակախճություն հետազոտում</p>

<p>պարունակող տարբեր լիցք նանմանսիկների լիպոսոմային պարիպակված ֆոսֆոլիպիդներից լիպոսոմների ստացում ունեցող նոր լիպոսոմային ձևերի, 2.45 ԳՀց միլրոալիքային տիրոլթում ուլտրաձայնային և էկստրուկցման եղանակով, նանմանսիկների հետագոտում մակաձված, ջերմային ցիտոտոքսիկ կենսաակտիվ միացությունների և ֆերո-ազոբեցյունները HeLa բջջային կուլտուրայի մագնետիկ նանմանսիկների տեղադրում կլա:</p>	<p>լիպոսոմներում: HeLa բջջային կուլտուրայի վրա ստացված կառույցների ցիտոտոքսի-կության և հիպերթերմիայի գնահատում IC50 ցուցանիշ:</p> <p>17 Դեպի տարբեր պաթոգեններ Հեռանակարային կարող է համարվել մանոզ Լեժ ծակոտկենություն ունեցող տարբեր դեղերի թիրախային առաքում կապող լեկտինը, որը ճանաչելով ֆունկցիոնալ խմբերով կարբոնային կետերի բակտերիաների և սնկերի բջջապատիսիժեզ և նրանց տարողունակության գլիկանները, որոնք ընդհանուր են շատ գնահատում տարբեր դեղամիջոցների պաթոգենների դեպքում, ունակ է կապել նկատմամբ: ցանկացած պաթոգեն:</p>
<p>1 Anthriscus cerefolium դեղաբույսի Հետագոտվելու է Anthriscus cerefolium-ի ջրային և սպիրտային թուրմերի (chervil, կնձմձուկ) ջրային և սպիրտային Առաջացած ազդեցությունների դեագրեգացում եռամսյակ ազդեցությունը Ալցիեյների թուրմերի, դրանց բաղադրիչների և նշված բուսական պատրաստուկների հիվանդության դեմ եթերայուղի ազդեցությունը Aβ-ների առկայությամբ:</p>	<p>3-րդ</p> <p>2 Ադենոզինդեամինազի ցիտոլի-Ատուզել ցիտոլիճացված ԱԴԱ-ների և IԶ-Կատարել խմբերի վիճակագրական սշակում նացման դերը ունատողների յուրաքանչյուր տեսակի միջև խաչաձև արթիտի առաջացման գործընթացում: գարծընթացների վրա <i>in vitro</i>:</p>
<p>3 Դյուպուլտրեն հիվանդությունով Նմուշները խմբավորել ըստ հիվանդների ապոնկրոզի հյուսվածքում տարիքի, զուգորոշող հիվանդությունների, արենոզինդեամինազների, դի-աշխատանքի բնույթի-սովորությունների, և պեպտիդիլպեպտիդազների և այլն:</p>	<p>Մշակել ստացած արդյունքները</p>
<p>4 Նոր սինթեզված քիմիական միացությունների ազդեցու-թյունը ԱԴԱ և ԴՊՊ4 ֆերմենտների ակտիվություն-ների վրա <i>ex vivo</i>:</p>	<p>Սպիտակուցների մաքրումը քրոմատոգրաֆիկ մեթոդներով, Սպիտակուցների ոչ ֆերմենտային գլիկոզիլացում</p>
<p>5 ԱԴԱ-ֆերմենտի և դրա իզոմերի Սպիտակուցները (IԶ, այբումին) (ԱԴԱ1 և ԱԴԱ2) ակտիվության կմեկուսացվեն և կմաքրվեն ընդհանուր Մշակել ստացած արդյունքները</p>	<p>Ստացված արդյունքների հիման վրա իրականացվելու են միացությունների և ֆերմենտի փոխազդեցության մոլեկուլային դրկինգի ուսումնասիրություններ:</p>

2Ճնի որոշումը շաքարախտով սպիտակուցի, գլյուկոզայի, pH-ի և այլնի նման հիվանդների և հղիների մոտ մակարդակ ունեցող հիվանդների արյան պլազմայի նմուշներից, և կուտումնափրվի դրանց ազդեցությունը դնորային պլազմայից ստացված սպիտակուցի ԱԴԱ2 ակտիվության վրա

6 Հայաստանում տարածված որոշ քնախտի հակամանրէային ազդեցությունը քնախտի արմատների հակամանրէային դեղաբույսերի՝ ճարճատուկի, կուտումնափրվի վերը նշված մանրէների վրա: ազդեցությունը ուտումնասիրվող մանրէների վայրի սխտորի, քնախտի և կաղձնակի հակամանրէային ազդեցությունը պաթոգեն մանրէների վրա:

7 Ամինաթթվային խառնուրդի Առողջ արու առնետների, կադմիումի արդվինտակտ, կադմիումի արդ (GdSO₄) ազդեցությունը արյան (GdSO₄) քրոնիկ թունավորված և ԱԹԽ-ի ներարկումից հետո մակարդան համակարգում տեղի ներարկումից հետ, արյան պլազմայի ստացում կենդանիների արյան պլազմայում ֆիբրին ունեցող փոփոխությունների վրա և կենսաքիմիական հետազոտությունների ստաբիլացնող ֆակտոր XIII- ի քանակական կարմիումով քրոնիկ թունավոր-կատարում ման դեպքում

8 Որոշ արմատապտուղներից և Հիվանդ կենդանիների (ՊՀ) գլխուղեղից Նոր ֆերմենտատիվ համակարգերի կենդանիների օրգաններից անջատել տալերօբսիդ գեներացնող անջատման ընթացքում կօզտագործվեն սուպերօբսիդ-գեներացնող ասոցիատ, այն ներմուծել ՊՀ-ով հիվանդ լաբորատորիայում արտոնագրված ասոցիատների իզոնների կենդանիների օրգանիզմ:

9 Ուռուցքների նպատակային ֆո- Նախնական մաքրումից հետո կիրականացվի տողինամիկ թերապիայում փոր- [սախտակուց+պորֆիրին] կոմպլեքսի ծարկման նպատակով կատրոնա- [ուացուցիչ մաքրում չկապված լրացուցիչ մաքրումը կոմպլեքսի ին և անիոնային պորֆիրիններով բաղադրիչներից տարբեր Sepsidex-ով չկապված ներբռնված շիճուկային այրու- աշտարակի վրա այումինի օբսիդով միևի նանոմասնիկների ստացում

10 Հակաօքսիդանտային բնույթի Տաուրինի ազդեցության ուտումնասիրություն նյութերի դերը օրգանիզմի լյարդի փորձարարական ցիռոզի ժամանակ: կյուբափոխանակության գործընթացում նորմայում և լյարդի փորձարարական ցիռոզի պայմաններում:

Քնախտի արմատների հակամանրէային ազդեցությունը ուտումնասիրվող մանրէների վրա կիրականացվի դիֆուզիոն մեթոդի:

կադմիումի արդ (GdSO₄) ներարկումից հետո արյան պլազմայում ֆիբրին ստացում կենդանիների ստաբիլացնող ֆակտոր XIII- ի քանակական որոշում, ըստ Վ.Պ Բալուդայի, և ստացված տվյալների հիման վրա նրա ակտիվության որոշում

համակարգերի ֆերմենտատիվ կօզտագործվեն արտոնագրված ֆերմենտային համակարգերը թերմոնշակել, պատրաստել լուծույթներ: Կատարել ներուղեղային և ներերակային ներարկումներ Կորոշվի, թե որքան արդյունավետ կլինի [սախտակուց+պորֆիրին] կոմպլեքսի լրացուցիչ մաքրումը չկապված մաքրումը այումինի օբսիդով աշտարակի վրա

Ամարանտից և մակլյուրից ջրային, սպիրտային թուրմների հակաօքսիդանտային հատկությունների հետազոտություն:

նյութերի ազդեցությունը տարբերօրգանական նյութերի ազդեցության դրանց պրոտոկոլների ստացում, բջջային կուլտուրաների վրա: Մի ուսումնասիրություններ: Առողջ և հիվանդ կուլտիվացում, ինտերլեյկինների քանակական շարք հակաբիոտիկայային մարդկանց ծայրամասային արյունից որոշում: Նմուշների դեկայցինացիա, բակտերիաների իմունախթանիչ ստացված լիմֆոցիտային բջջային պրեպարատների ստացում և ներկում հատկությունների հայտնաբերում կուլտուրաների տարբեր Տվյալների ամփոփում Anova test ծրագրով:

հակաբիոտիկայային բակտերիաների և տարբեր Տվյալների ամփոփում Anova test ծրագրով:

դրանց պրոտոկոլների ազդեցության որոշում և հիվանդ կուլտիվացում, ինտերլեյկինների քանակական Ոսկրային նշուշների հիստոլոգիական և արյունից որոշում: Նմուշների դեկայցինացիա, բջջային պրեպարատների ստացում և ներկում հատկությունների հայտնաբերում կուլտուրաների տարբեր Տվյալների ամփոփում Anova test ծրագրով:

14 Կաթնաթթվային բակտերիաների Հայտնաբերել բակտերիոցիններ և սպիտակուցների՝ բակտերիոցին- ուսումնասիրել նրանց հակամանրէային ների հատկությունների և հատկությունները

Ոսումնասիրել պրոբիոտիկների կողմից սինթեզված պեպտիդների, բակտերիոցինների կառուցվածքը և հակամանրէային կատուցվածքի հետազոտումը:

15 Հիպոթալամուսի կենսակտիվ ԲԱՀՔ-ՄՍ մասսպեկտրոմետրիայի մեթոդի միացությունների անջատում, կիրառումը: Ամինաթթվային կառուցվածքի և հատկություն- հաջորդականության բացահայտումը հատկապես գանգլիոսի- հաջորդականության մեթոդով:

Ոսումնասիրել պրոբիոտիկների կողմից սինթեզված պեպտիդների, բակտերիոցինների կառուցվածքը և հակամանրէային հատկությունները պաթոգեն շտամների (St. aureus, E.coli, Candida albicans) հանդեպ

Նոր անջատած պեպտիդի մոլեկուլային զանգվածի որոշումը: Էդմանյան դեգրադացիայի մեթոդի կիրառումը:

16 Կենսակտիվ միացություններ Կրյան պլազմայում տարբեր լարման և ուժի պարունակող տարբեր լիցք էլեկտրական հոսանքների կողմից դիտվող ունեցող նոր լիպոսոմային ազատ ռադիկալների մակաձման պրոցեսների ազատ ռադիկալների մակաձման պրոցեսների նանոմանրէների հետազոտում դիտարկում:

Արյան պլազմայում տարբեր լարման և ուժի էլեկտրական հոսանքների կողմից դիտվող ազատ ռադիկալների մակաձման պրոցեսների դիտարկում:

17 Դեպի տարբեր պաթոգեններ Կոգտագործվեն տարբեր քրոմատոգրաֆիկ դեղերի թիրախային առաքում եղանակներ, մասնավորապես, խնամակցային թրոմատոգրաֆիկան մի շարք լեկտինների անջատման համար:

Կկատարվեն հետազոտություններ ստացված լեկտինների խնամակցությունը տարբեր

<p>1 <i>Anthriscus cerefolium</i> դեղաբույսի Ստացած տվյալների վերլուծություն , հողվածի Ստացած տվյալների վերլուծություն, որոշ ջրային և սպիրտային թուրմերի ձևակերպում: ազդեցությունը Ալցիեյների հիվանդության դեմ</p>	<p>4-րդ եռամսյակ</p>
<p>2 Ադենոզինդեամինազի ցիտոլի- նացման դերը ռևմատոիդ Ստացած տվյալների վերլուծություն , հողվածի Ստացած տվյալների վերլուծություն: ալթիտի առաջացման և ձևակերպում: գարգացման գործընթացում:</p>	<p>Տվյալների վիճակագրական մշակում, Սվյալների տպագրության համար արդյունքների պատրաստում:</p>
<p>3 Դյուպուիտրեն հիվանդությունով Կատարել ստացած տվյալների վիճակագրա- ապոնկոզի հյուսվածքում կան համեմատություն: Գրանցված օրինաչա- արենոզինդեամինազների, դի-փոլյունների և կորեյացիոն հարաբերակ- պեպտիդիլակտիդազների և ցույթումների հիման վրա պարզաբանել հի- գլոտամինազի ակտիվություն- վանդության գարգացման համար ուսումնա- ների հետազոտումը:</p>	<p>Տվյալների մշակում և հողվածի ձևակերպում</p>
<p>4 Նոր սինթեզած քիմիական միացությունների ազդեցու- թյունը ԱԴԱ և ԴՊՊ4 ֆերմենտների ակտիվություն- ների վրա <i>ex vivo</i>:</p>	<p>Ստացած արդյունքների հիման վրա հողվածի ձևակերպում</p>
<p>5 ԱԴԱ-ֆերմենտի և դրա իզոմերի (ԱԴԱ1 և ԱԴԱ2) ակտիվության շեմի որոշումը շաքարախտով հիվանդների և հղիների մոտ</p>	<p>Հողվածի ձևակերպում:</p>
<p>6 Հայաստանում տարածված որոշ դեղաբույսերի՝ ճարճատուկի, Կաղնակի հակամանրէային ազդեցությունը վայրի սխտորի, քնախտի և կուսումնասիրվի վերջը նշված մանրէների վրա: Կաղնակի հակամանրէային ֆորմերում ստացված արդյունքների ազդեցությունը պաթոգեն մանրէ- անիոկում ների վրա:</p>	<p>Կաղնակի հակամանրէային ազդեցությունն ուսումնասիրվող մանրէների վրա կիրականացվի ըստ վերջը նկարագրված դիֆուզիոն մեթոդի: Հաշվետվության ձևակերպում ըստփորձերում ստացված տվյալների:</p>
<p>7 Ամինաթթվային խառնուրդի Ստացած արդյունքների ներկայացում ազդեցությունը արյան հրապարակման միջազգային և տեղական մակարդան համակարգում տեղի գիտական պարբերականներում ունեցող փոփոխությունների վրա գիտաժողովներում կադմիումով քրոնիկ թունավոր- ման դեպքում</p>	<p>Ստացած արդյունքների մշակում ամփոփ ձևակերպում համապատասխանեցում հրապարակման պահանջներին:</p>

8	<p>Որոշ արմատապտուղներից և Համեմատել բուսական և կենդանական կենդանիների օրգաններից օբյեկտներից ստացված սուպերօքսիդ սուպերօքսիդ-գեներացնող գեներացնող հիզոնների ակտիվությունները և թերապիայի ստացում և հետազոտում էֆեկտները:</p>	<p>Կատարած փորձերի արդյունքում ստացված տվյալների մշակում, միջին մաթեմատիկական ցուցանիշի ստացում</p>
9	<p>Ուտուցքների նպատակային ֆոտոդինամիկ թերապիայում փորձարկման նպատակով կատրոնային և անիոնային պորֆիրիններով ներբեռնված շիճուկային այբու-մինի նանոմասնիկների ստացում</p>	<p>Կիրականացվի նախնական մաքրումից հետո [սպիտակուց+պորֆիրին] կոմպլեքսի լրացուցիչ մաքրումը չկապված բաղադրիչներից Acrylex ուլունքային պոլիմերով աշտարակի վրա: Կորոզվի կոմպլեքսին չկապված բաղադրիչներից մաքրելու ամենարդյունավետ մեթոդը:</p>
10	<p>Հակաօքսիդանտային բնույթի Ախտաբանական և ստուգիչ (առողջ) խմբի նյութերի դերը օրգանիզմի կենդանիների հյուսվածքաբջջային նյութափոխանակության կառուցվածքների մանրադիտակային գործընթացում նորմայում և հետազոտություն: Սյարդի փորձարարական ցիռոզի պայմաններում:</p>	<p>Տվյալների քննարկումներ, եզրակացություններ Գիտական ժողովներում հարդրակ ցություններ: Web of Science, Scopus միջազգային գիտատեղեկատվակա շտեմարաններում ընդգրկված ամսագրերու գիտական հոդվածների հրատարակում</p>
11	<p>Թրոմբոցիտների ագրեգացիայի Առնետների օրգանիզմից անջատվելու և ուսումնասիրումը ինսուլին պրոտեին կինազ C-ն PKC, որը հանդիսանում է դեպքում: Ֆոսֆոդիբոգիլիբրո-ներբջջային միջնորդ α11bIII ֆիբրինային ֆոսֆատ 2 և քսանտինօքսիդո-նեցեպտորի միջև: Իրականացվելու է դոկինգ օեդոկտագ ֆերմենտների հետա-անալիզ: Դիտարկվելու է պրոլիտոկ հարուստ գոտումը գլխուղեղի ուտուցք-պեպտիդի ագրեցության ուսումնասիրությունը ներով հիվանդների մոտ:</p>	<p>Հոդվածների, թեզիսների նախապատրաստում</p>
12	<p>Էստրոգեն-հեմորֆին համալիր հակաշաքարախտային ագրեցո- թյան ուսումնասիրում: Կենսամար- կերների բացահայտում Պարկին- սոնով հիվանդների արյան մեջ</p>	<p>Հավաքագրված նմուշներում կայցինելիների ակտիվության որոշում վերջինիս արգելա- կիչների կիրառմամբ, օպիոիդ ռեցեպտորների ներգրավածության գնահատում: Առնետներից հավաքագրված արյան և հյուսվածքային և փորձանմուշներում որոշ ցուցանիշների (Ca²⁺, էստրոգեն ծագման արգելակիչներով կայցի- կայցինելի, դոպամին, հակաօքսիդանտային նեյրոնի ակտիվության ճնշումը, որպես ՊՀ ֆերմենտներ, բորբոքային գործոններ և այլն) պայթոզներում նեյրոգեներացիան և գնահատում կենսաքիմիական և/կամ նեյրոբոբոքումը նվազեցնելու գործիք:</p>
13	<p>Յոդ պարունակող օրգանական նյութերի ագրեցությունը տարբեր ֆինանսավորման մրցույթի հայտի</p>	<p>Տվյալների ամփոփում, հոդվածի ձևակերպու- թեմատիկ ֆինանսավորման մրցույթի հայտ</p>

բջջային կուլտուրաների վրա: Մի պատրաստում (միջոցից հիպոխար) 2արբ հակաբիոտիկական բակտերիաների ինունսխթանիչ հատկությունների հայտնաբերում

պատրաստում

14

Կաթնաթթվային բակտերիաների սպիտակուցների՝ բակտերիոցին- կատալե պորբիոտիկների և նրանց Sպլայների ամփոփում, հորվածի ձևակերպում: Հորված WOS, Scopus շտեմարաններում ընդգրկված ամսագրում

15

Հիպոթալամի կենսակտիվ Նոր դասի սորբենտների սինթեզ ԲԱՀԲ-ի միացությունների անջատում, համար սիլիկագելի հենքի վրա Նոր կատուցվածքի և հատկություն- սորբենտների ստացման մշակում 100 ների ուսումնասիրում
A՝ծակտկենսությամբ սիլիկագելի հենքի վրա:

Դիատոմիտի տրոհումը, ֆրակցիոնացումը գելմոխիր տեխնոլոգիայի կիրառումը, 100 A՝ծակտկենսությամբ սորբենտի սինթեզ:

16

Կենսակտիվ միացություններ Ստացված արդյունքների ներկայացում պարունակող տարբեր լիցք հրապարակման միջազգային և տեղական ունեցող նոր լիպոսոմային գիտական պարբերականներում նանոմասնիկների հետազոտում գիտաժողովներում

17

Դեպի տարբեր պաթոգեններ Կվորձարկվեն ներկայումս հեռանկարային դեղերի թիրախային առաքում հանդիսացող խիզախը և նրա նանոմասնիկները, նրա տարբեր մոդիֆիկացիաները, ինչպես նաև սելենի և ծծմբի նանոմասնիկները:

Արդյունքների մշակում ամփոփ ձևակերպում համապատասխանեցում հրապարակման պահանջներին:

Կիսամնատվեն ազատ դեղամիջոցների նանոմասնիկների մեջ լիցքավորվա դեղամիջոցների արդյունավետությունը:

Տնօրեն

Colley

(Ավարդ Անտոնյան)

Ծրագրի գիտական ղեկավար՝

Colley

(Ավարդ Անտոնյան)

